



Vårgårda kommun

**Plan mot kränkande behandling och
likabehandlingsplan för Fridhemskolan och
Fridhemskolans fritidshem
Läsår 2015-16**



Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	s 2
1 Vision	s 3
2 Uppdraget	s 3
3 Definition	s 3
4 Delaktighet och inflytande	s 3
5 Utvärdering	s 4
6 Främjande arbete	s 4
7 Förebyggande arbete	s 6
7.1 Förebyggande arbete	s 6
7.2 Nulägesanalys och kartläggning	s 6
7.3 Utvärdering av läsåret 2014-2015	s 7
7.4 Identifierade riskområden läsåret 2015-2016	s 7
7.5 Förebyggande arbete 2015-16	s 7
8 Åtgärdande arbete	s 8
8.1 Åtgärder vid kränkande behandling elev-elev	s 8
8.2 Åtgärder vid kränkande behandling vuxen-elev	s 8
9 Rutiner för hur elever och deras vårdnadshavare anmäler diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	s 9

Bilagor

Fridhemskolans ordningsregler

Blankett för dokumentation av kränkande behandling

1 Vision

Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De har utrustats med förnuft och samvete och bör handla mot varandra i en anda av gemenskap.

§ 1 FN-deklarationen om mänskliga rättigheter

2 Uppdraget

Vårt uppdrag är:

- ↳ Att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter
- ↳ Att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- ↳ Att upptäcka, utreda och vidta åtgärder angående ovanstående

Vi baserar vårt uppdrag med hänvisning till:

Skollagen (2010:800) kapitel 6, §§ 7 och 8 Skyldigheter att förebygga och förhindra kränkande behandling samt Plan mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen 2008:567 1 kapitel Inledande bestämmelser, 2 kapitel Förbud mot diskriminering och repressalier och 3 kapitel Aktiva åtgärder.

3 Definition

(enligt Skolverkets Allmänna råd 2012)

↳ **Diskriminering**

innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

↳ **Trakasserier**

är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etniskt tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

↳ **Kränkande behandling**

är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet.

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

4 Delaktighet och inflytande

Skolan

Barn och elever skall delta i framtagandet av planen i skolan genom diskussion i klassråd och elevråd. Arbetslagen deltar via sitt dagliga arbete och vid veckomöten och arbetsplatsträff. Föräldrarna deltar via utvecklingssamtal och enhetsrådet. Vid utvecklingssamtalet tas information om hur eleven har det tillvara.

Fritidshemmet

Barn och elever skall delta i framtagandet av planen på fritidshemmet genom diskussion i fritidsrådet. Arbetslagen deltar via sitt dagliga arbete och vid arbetsplatsträff. Föräldrarna deltar via det dagliga arbetet, vid utvecklingssamtal och enhetsrådet.

5 Utvärdering

Skolan

Planen skall vara ett levande verktyg och den skall årligen upprättas efter utvärdering av läsåret på klassråd och på elevråd. Synpunkter som kommit upp i Elevhälsans arbete tas också tillvara i utvärderingsarbetet, liksom iakttagelser i det dagliga arbetet och sådant som framkommer i utvecklingssamtal. Skolans egen trivselenkät är ett viktigt underlag. **Lsåret 2015-16 ska uppföljning och utvärdering av planen tidigareläggas och göras i februari.**

Fritidshemmet

Planen skall vara ett levande verktyg och den skall årligen upprättas efter utvärdering av läsåret. Synpunkter på fritidsråd och i enkäter, vid utvecklingssamtal och i det dagliga arbetet tas tillvara.

6 Främjande arbete

Skolan

Skolan ska främja förståelse för alla människor och förmåga till inlevelse. Det främjande arbetet ska omfatta de sju diskrimineringsgrunderna. Skolan ska vara en plats där alla känner sig respekterade. Arbetet med att främja lika rättigheter och möjligheter för alla ska genomföras utan att det föranleds av något särskilt problem.

Det främjande arbetet ska ingå i det systematiska miljöarbetet. Arbetet ska utgå från skolans uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. All personal ska medverka till att utveckla barnens och elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor även utanför den närmaste gruppen.

Personalen ska analysera och skaffa sig kunskap om vad som står för trygghet, jämlikhet, jämställdhet och rättvisa för barn och elever genom att beskriva hur den egna verksamheten ska vara för att upplevas som en plats där alla respekteras.

1. Främja likabehandling av pojkar och flickor

Att ge pojkar och flickor lika stort inflytande och utrymme i verksamheten

Att ha med genusperspektivet vid undervisning, inköp och aktiviteter. Ansvarig: Lärare

2. Främja likabehandling oavsett könsidentitet eller könsuttryck

Prata om transfrågor och normer kopplade till det när det är aktuellt.

3. Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet

Belysa rasismens idéhistoria Ansvarig: undervisande lärare i SO-ämnena

Belysa behandlingen av nationella minoriteter i Sverige, både historiskt och i nutid.

4. Främja likabehandling oavsett religion eller trosuppfattning

Säkerställa att elever och anställda som praktiserar olika religioner bemöts på lika villkor.

Personalen bör ha kännedom om när olika högtider firas i de religioner som finns representerade bland eleverna.

5. Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning

Göra skolmiljön och undervisningen tillgänglig för elever med olika funktionshinder.

6. Främja likabehandling oavsett sexuell läggning
Genom att använda böcker som belyser olika typer av familjebildningar. Ansvarig: Lärare
7. Främja likabehandling oavsett ålder
Ge barn i olika åldrar lika stort utrymme i verksamheten och ansvar efter ålder och mognad.
Ansvarig: samtliga anställda.
Skapa aktiviteter där elever i olika åldrar umgås och samarbetar som faddrar och i aktiviteter där klasserna blandas.
8. Främja trygghet och trivsel för alla
Eleven ska ha möjlighet att känna sig delaktig och nyfiken, skaffa sig goda kamratrelationer, känna trivsel i skolan och bygga nära relationer till vuxna. Arbetet med EQ ska bedrivas regelbundet. Relationer i klassen och klassgemenskapen ska främjas genom aktiviteter och samtal i klassen.
Ansvarig: Alla personal som verkar inom våra verksamheter.

Fritidshemmet

Fritidshemmet ska främja förståelse för alla människor och förmåga till inlevelse. Det främjande arbetet ska omfatta de sju diskrimineringsgrunderna. Skolan ska vara en plats där alla känner sig respekterade. Arbetet med att främja lika rättigheter och möjligheter för alla ska genomföras utan att det föranleds av något särskilt problem.

Det främjande arbetet ska ingå i det systematiska miljöarbetet. Arbetet ska utgå från fritidshemmets uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. All personal ska medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor även utanför den närmaste gruppen.

Personalen ska analysera och skaffa sig kunskap om vad som står för trygghet, jämlikhet, jämställdhet och rättvisa för barn och elever genom att beskriva hur den egna verksamheten ska vara för att upplevas som en plats där alla respekteras.

1. Främja likabehandling av pojkar och flickor
Ge pojkar och flickor lika stort inflytande och utrymme i verksamheten
2. Främja likabehandling oavsett könsidentitet eller könsuttryck
Prata om normer kring kön.
3. Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet
Medvetenhet vid val av litteratur.
4. Främja likabehandling oavsett religion eller trosuppfattning
Barn som praktiserar olika religion bemöts på lika villkor. Kunskap om när högtider firas i de religioner som finns representerade på fritidshemmet.
5. Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning
Göra miljön tillgänglig för elever med funktionshinder.
6. Främja likabehandling oavsett sexuell läggning
Att använda böcker som belyser olika typer av familjebildningar eller olika minoriteter.

7. Främja likabehandling oavsett ålder
Erbjuda aktiviteter mellan avdelningarna. Ge eleverna ansvar efter ålder och mognad.
8. Främja trygghet och trivsel för alla
Eleven ska ha möjlighet att känna sig delaktig och nyfiken, skaffa sig goda kamratrelationer, känna trivsel i fritidshemmet och bygga nära relationer till vuxna. Personalen ska vara närvarande och trygga förebilder. Ansvarig: All personal.

7 Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och omfattar endast områden som i en kartläggning av verksamheten identifieras som riskfaktorer. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling skall prägla verksamheten. Tendenser till trakasserier skall aktivt bekämpas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Förebyggande arbete i skolan och på fritidshemmet 2014-15

- ✎ Alltid nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling!
Ansvarig: All personal som verkar inom våra verksamheter
- ✎ Ordningsregler skall finnas på skola och fritidshem och ska vara väl kända av elever och vårdnadshavare. Ansvarig: Rektor
- ✎ Personal, vårdnadshavare och elever skall vara väl insatta i planen mot kränkande behandling och likabehandlingsplanen. Ansvarig: Rektor
- ✎ Planen ska finnas tillgänglig på hemsidan. Ordningsregler sänds hem. Planen ska lyftas på informationsmöten och enhetsrådsmöten varje höst och delas ut i samband med dessa möten. Den ska också tas upp i samband med inskolningssamtal/utvecklingssamtal i skolan och på fritidshemmet. Ansvarig: arbetslagen.
- ✎ Pedagogen/personalen är ledare i klassen och i fritidshemmets barngrupp.
Ansvarig: Enskilda pedagoger/personal
- ✎ Konflikter skall om möjligt lösas på plats och skyndsamt.
Ansvarig: Den personal som har varit närvarande

7.2 Utvärdering av förebyggande arbete 2014—15

En trivselenkät genomfördes klassvis vecka 20 och resultatet följdes upp på konferens den 27/5. Klasserna har gått igenom likabehandlingsplanen tillsammans. I elevrådet i maj gick vi igenom hur året varit utifrån planen. Vi gick också tillsammans en runda på skolgården för att se vilka platser eleverna uppfattar som mest riskfyllda.

Skolan

I enkäten framkommer att de absolut flesta elever trivs mycket bra eller bra. Nästan alla har kompisar på raster och fritiden. De upplever att de har vuxna att vända sig till för att prata med. Flertalet elever men inte alla är medvetna om likabehandlingsplanen och ordningsreglerna. Vi ser ett behov av att i vissa klasser stärka gruppkänslan och respekten för varandra.

Eleverna menar att det förekommer fult språk i klasserna. De vuxna reagerar inte alltid på nedsättande kommentarer. Idrottslärare och elevassistent har funnits med i omklädningsrummen. Personal finns som rastvärdar ute på rasterna, och ska röra sig runt på skolgården i gul väst. Så sker för det mesta. Eleverna har följts till slöjden i början av terminen.

Eleverna anser att mycket av problemen skulle åtgärdas genom mer personal på utsatta ställen på skolgården. De vill också att vuxna ska ingripa i alla konflikter. Utsatta ställen är sådana där vuxna inte finns med: kapprummen, kullarna och delvis fotbollsplanen, liksom cykelstället.

Eleverna anser själva att det varit färre konflikter på fotbollsplanen under läsåret. De har blivit bättre på att bestämma regler tillsammans.

I klass 2 och 5 förekommer relativt mycket konflikter, särskilt mellan flickorna i klassen.

Klasslärarna är medvetna och jobbar aktivt med det. I klass 5 har kränkningar via sociala media förekommit på fritiden. Klassläraren har jobbat med frågan.

Fritidshemmet

Fritidshemmet har arbetat med konfliktlösande samtal vid behov. Man har blivit bättre på att uppmärksamma och dokumentera kränkningar. Hjortronet har arbetat med "Hitta Vilse i skolan" som tar upp värdegrundsfrågor. Genusperspektivet finns med i arbetet med att "stärka och dämpa" barnen i de dagliga aktiviteterna på avdelningarna. Avdelningen Jordgubben arbetar utifrån ett genusperspektiv när aktiviteter planeras.

7.4 Identifierade riskområden skolan vt 2015

- ❖ Omklädningsrummen i idrottshallen
- ❖ Skolgården (fotbollsplanen)
- ❖ Kapprum, utgångarna från klassrummen
- ❖ Svordomar och könsord förekommer mellan elever.
- ❖ Kränkningar i sociala medier mellan elever på mellanstadiet
- ❖ Kullarna, särskilt vintertid med halka och snöbollskastning

7.5 Förebyggande arbete läsåret 2015-2016

- ❖ Alla vuxna måste reagera på nedsättande, kränkande kommentarer i alla situationer.
- ❖ Aktiviteter och samtal för att skapa samhörighet och trivsel i klasserna.
- ❖ Klassaktiviteter tillsammans med föräldrarna i början av höstterminen
- ❖ Samtal i olika ämnen och teman om allas lika värde och hur vi uppträder mot varandra.
- ❖ Idrottsläraren eller elevassistent är med i omklädningsrum början av terminen och därefter vid behov.
- ❖ Rastvärdarna rör sig över hela skolgården och är iklädda gula västar.
- ❖ Anordna friluftsdagar och temadagar med åldersblandade grupper.
- ❖ Faddersystem mellan klasserna 1-4, 2-5, 3-6. F-klassen och åk 1 samarbetar också genom bland annat storsamlingar, teman samt aktiviteter i skogen varje vecka.
- ❖ Samtal med eleverna om vad ett vårdat språk innebär och hur man känner sig när man upplever sig kränkt.
- ❖ Uppmärksamma FN-dagen genom "barnrättsvecka"
- ❖ Temaarbete om värdegrundsfrågor med utgångspunkt i användning av sociala medier
- ❖ **Viktigt att arbeta med skyddsfaktorer såsom hög känsla av samhörighet, goda**

kamratrelationer och nära relationer till vuxna. Fadderverksamhet mellan olika grupper finns. Åldersblandade grupper används vid temaarbete och friluftsdagar samt på fritidshemmet under loven. Ansvar: All personal

Förebyggande arbete 2015-16 Fritidshemmet

- God ordning i kön till matsalen.
- Reagera på när nedsättande ord förekommer mellan eleverna
- Vid utelek vara observant på kullarna.

8 Åtgärdande arbete

Det åtgärdande arbetet kräver goda rutiner för att upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Åtgärdande arbete ska påbörjas genast när det kommit signaler om att ett barn/elev känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt samt innebär att verksamheten måste vidta åtgärder som dokumenteras och utvärderas för att förhindra att kränkningarna upprepas.

8.1 Åtgärder vid kränkande behandling elev-elev.

- ↳ Vid indikation på att kränkning skett ska alltid ansvarig klasslärare/handledare kontaktas. Ansvarig: All personal
- ↳ Samtal ska omgående ske med den kränkte och eventuella vittnen för att få en bild av vad som hänt. Ansvarig: Involverad personal och klasslärare/handledare
- ↳ Samtal ska ske med den eller de som kränkt samt indirekt inblandade elever. Ansvarig: Involverad personal och klasslärare/handledare.
- ↳ Rektor skall alltid skyndsamt informeras om vad som inträffat.
- ↳ Kontakt tas skyndsamt med hemmen för information om vad som hänt samt vilka åtgärder som vidtagits. Ansvarig: Ansvarig lärare
- ↳ Det fortsatta arbetet i ärendet utgår från blanketten ”Dokumentation av diskriminering, och kränkande behandling”.
- ↳ Skolan förvissas sig om att kränkningen upphör Ansvarig: Lärare och rektor
- ↳ Regelbunden uppföljning under den närmaste tiden samt stöttning av den kränkte. Även den som kränkt behöver stöd och hjälp. Ansvarig: Ansvarig lärare och elevhälsoteamet.
- ↳ En bedömning görs ifall ärendet skall anmälas till socialtjänst eller polis. Ansvarig: Rektor
- ↳ Alla åtgärder skall dokumenteras på avsedd blankett.
- ↳ Rektor informerar huvudmannen.

8.2 Åtgärder vid kränkande behandling vuxen-elev.

- ↳ Vid indikation på att kränkning skett skall alltid rektor kontaktas. Ansvarig: All personal
- ↳ Samtal omgående med den kränkte och andra inblandade för att få en bild av vad som hänt. Ansvarig: Rektor
- ↳ Samtal med den eller de som kränkt samt indirekt inblandade. Ansvarig: Rektor
- ↳ Kontakt tas skyndsamt med hemmen för information om vad som hänt samt vilka åtgärder som vidtagits. Ansvarig: Rektor
- ↳ Om kränkningarna bedöms vara av allvarlig natur skall mer formella åtgärder tillgripas. Rektor anmäler ärendet till verksamhetschefen och personalchefen. Berörd person informeras om anmälan. Information till huvudmannen. Ansvarig: Rektor
- ↳ Rektor och verksamhetschef/personalchef träffar berörd anklagad som erbjuds möjlighet att ta med facklig representant. Om inte den anklagade är fackligt ansluten, kan denne ta med någon annan person. Ansvarig: Verksamhetschef
- ↳ Åtgärder som, vad gäller anställda, kan komma ifråga till följd av en formell anmälan utgörs av:
 - Förflyttning inom anställningsavtalet.
 - Disciplinpåföljd i form av skriftlig varning (AB 05 § 11).
 - Avstängning (AB 05 § 10 - 11 §).
 - Omplacering eller uppsägning (LAS 7 §, AB §§ 33-34).
 - Avskedande (LAS 18 §).

Ansvarig: Verksamhetschef

9 Rutiner för hur elever och deras vårdnadshavare anmäler diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Elev som känner sig kränkt eller trakasserad eller vårdnadshavare som får kännedom om att någon elev upplever sig utsatt, ska omgående ta kontakt med ansvarig lärare för eleven eller någon i Elevhälsan på Fridhemskolan.

Kontaktpersoner för Fridhemskolan

Ulrika Englund, rektor tel 600 867, 0709-16 56 32

Carina Svantesson, kurator tel 600 884

Anna Sandin, specialpedagog tel 600 927, 0768-75 01 09

Ulla Grahn, specialpedagog se ovan

Berith Svensson, skolsköterska 600 925

Ulrika Englund, rektor

Fastställt i

Elevrådet 2015-08-31

Arbetsplatsträff 2015-09-04 och 2015-08-26

Enhetsrådet 2015-10